

Asia: VN/1752/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Laki jätelain muuttamisesta ja pykäläperustelut

9 §. Tuotteita koskevat huolehtimisvelvollisuudet ja kiellot

-

22 §. Valtion viranomaiset

-

24 a §. Markkinavalvonta

Kunnallisia elintarvikevalvontaviranomaisia ehdotetaan toimivaltaisiksi valvontaviranomaisiksi muun muassa majoitus- ja ravitsemusalaa koskevan noutoruoan ja juoman uudelleentäyttövelvollisuutta koskevissa kysymyksissä. Kaupan liitto katsoo kuitenkin, ettei valvonnan pirstaloitumista voida pitää tarkoituksenmukaisena. Liitto pitää tärkeänä, että viranomaisten tulkinnat ovat valtakunnallisesti yhteneväiset, jotta yrityksiä kohdellaan tasapuolisesti eri puolilla Suomea. Tulkintojen yhdenmukaisuutta on pyritty vahvistamaan myös alkuvuodesta perustetun Lupa- ja valvontaviraston myötä.

25 §. Muut valvontaviranomaiset

-

46 §. Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

-

48 §. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

-

52 §. Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

PPWR-asetuksen artiklan 51 mukaan jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että osa laajennettua tuottajavastuuta koskevien järjestelmien sekä pantti- ja palautusjärjestelmien maksuista kohdennetaan jätteen synnyn vähentämiseen ja ehkäisyyn. Hallituksen esityksessä tämän osuuden enimmäismääräksi ehdotetaan viittä prosenttia tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän jäseniltään perimistä maksuista. Tarkempi prosenttiosuus olisi mahdollista määrittellä valtioneuvoston asetuksella.

Pidämme esitettyä viiden prosentin enimmäismäärää korkeana ja katsomme, että sen tasoa olisi perusteltua arvioida uudelleen. Nähdäksemme enimmäisosuus voisi olla enintään puoli prosenttia jäseniltä perityistä maksuista. Viiden prosentin taso merkitsisi huomattavaa lisäkustannusta tilanteessa, jossa tuottajavastuun kokonaiskustannukset ovat jo voimakkaassa kasvussa. Lisäksi rahoituksen käyttökohteet ja vaikuttavuus eivät ole vielä riittävän selkeästi määriteltäviä. Rahoitusosuuden laskennassa tulee mielestämme huomioida vain järjestelmän ulkopuolelle jäävät pakkaukset, sillä palautusjärjestelmään palautuneet pakkaukset edistävät jo kierrätystä eivätkä siten saa kasvattaa yritysten maksuvelvoitetta.

Koska voittoa tuottamattomat tuottajayhteisöt siirtävät kustannukset tuottajien kierrätysmaksuihin, ehdotettu taso johtaisi käytännössä yritysten maksujen nousuun. Tämän vuoksi pidämme tärkeänä, että rahoitusosuuden taso mitoitetaan huolellisesti ja suhteutetaan sekä kustannusvaikutuksiin että toimenpiteiden odotettuun vaikuttavuuteen. Kaupan liton mielestä kiinteää prosenttiosuutta ei tulisi säätää ennen kuin Euroopan komission EU-tason ohjeistus on saatavilla.

Kuluttajapakkausten uudelleenkäyttö edellyttää yrityksiltä miljoonaluokan investointeja, erityisesti juomapakkausten osalta. Näin käy, ellei Suomessa tehokkaasti toimivaa Palpan pakkausten kierrätettävyyteen perustuvaa järjestelmää huomioida EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetus toimeenpantaessa.

Samanaikainen tuottajayhteisöjen maksujen sekä juomapakkausten pantti- ja palautusjärjestelmien maksujen merkittävä korottaminen olisi yrityksille kohtuutonta. Yritykset investoivat jo nyt huomattavasti jätteen määrän vähentämiseen, erityisesti kehittämällä uudelleenkäytettäviä yrityspakkauksia, ja kantavat näin oman vastuunsa jätteen vähentämisestä.

55 §. Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen

-

61 §. Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

Pakkausten tuottajalle tai tuottajayhteisölle esitetään uusi velvoite asettaa Lupa- ja valvontaviraston eduksi vakuus, jolla katetaan jätehuollon kustannukset kolmen kuukauden ajalta. Kiertotalouslakia valmistelleen työryhmän ehdotuksessa tähän kokonaisuuteen sisältyi myös kevennys, jonka mukaan vakuuden asettaneen tuottajayhteisön jätelain 64 §:n mukaista velvoitetta taloudellisen toimintakyvyn osoittamiseen lyhennettäisiin kuudesta kuukaudesta kolmeen. Tätä työryhmän esittämää tasapainottavaa kevennystä ei ole sisällytetty hallituksen esitykseen. Pidämme perusteltuna, että kyseinen muutos lisätään esitykseen työryhmän ehdotuksen mukaisesti.

Komission tulkintaohjeet: jäsenmaiden, myös Suomen, tulisi edellyttää, että EU-säädökset tuodaan kansalliseen lainsäädäntöön vasta, kun komission vastuulla olevat tulkintaohjeet on saatu. Komission lupaamat PPWR:n tulkintaohjeet ja kirjalliset vastaukset jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kysymyksiin ovat merkittävästi myöhässä ja puuttuvat edelleen. Tässä tilanteessa jäsenmaiden ja yritysten on mahdotonta valmistautua asetuksen toimeenpanoon asianmukaisesti. Tämä näkyy myös tässä hallituksen esityksessä, jossa on jouduttu turvautumaan komission alustaviin tulkintoihin.

Voimaantulo ja tulkintaohjeet: On kestävämpiä, että jo viiden kuukauden päästä (12.8.2026) sovellettavan PPWR:n määräyksistä ei ole saatavissa viranomaisilta kaikkia pyydettyjä tulkintaohjeita. Käsityksemme mukaan syynä tähän ovat ainakin seuraavat asiat: (1) kansalliset viranomaiset eivät suostu tulkitsemaan PPWR:ää, koska komission tulkintaohjeet puuttuvat ja (2) joidenkin asioiden osalta viranomaiset saavat toimivaltansa vasta asetuksen voimaantullessa eli 12.8.2026. Kotimaisten tulkintaohjeiden puute käytännössä estää PPWR:n soveltamiseen valmistautumisen epäselvien asioiden osalta. Yhdenkään jäsenmaan ei tule hyväksyä tällaista lainsäädäntöprosessia EU:ssa.

63 §. Tuottajayhteisön toiminta

-

63 a §. Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen

-

66 a §. Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

-

68 §. Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

PPWR-asetuksen artiklan 51 mukaan jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että osa laajennettua tuottajavastuuta koskevien järjestelmien sekä pantti- ja palautusjärjestelmien maksuista kohdennetaan jätteen synnyn vähentämiseen ja ehkäisyyn. Hallituksen esityksessä tämän osuuden enimmäismääräksi ehdotetaan viittä prosenttia tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän jäseniltään perimistä maksuista. Tarkempi prosenttiosuus olisi mahdollista määritellä valtioneuvoston asetuksella.

Pidämme esitettyä viiden prosentin enimmäismäärää korkeana ja katsomme, että sen tasoa olisi perusteltua arvioida uudelleen. Nähdäksemme enimmäisosuus voisi olla enintään puoli prosenttia jäseniltä perityistä maksuista. Viiden prosentin taso merkitsisi huomattavaa lisäkustannusta tilanteessa, jossa tuottajavastuun kokonaiskustannukset ovat jo voimakkaassa kasvussa. Lisäksi rahoituksen käyttökohteet ja vaikuttavuus eivät ole vielä riittävän selkeästi määriteltyjä. Rahoitusosuuden laskennassa tulee mielestämme huomioida vain järjestelmän ulkopuolelle jäävät pakkaukset, sillä palautusjärjestelmään palautuneet pakkaukset edistävät jo kierrätystä eivätkä siten saa kasvattaa yritysten maksuvelvoitetta.

Koska voittoa tuottamattomat tuottajayhteisöt siirtävät kustannukset tuottajien kierrätysmaksuihin, ehdotettu taso johtaisi käytännössä yritysten maksujen nousuun. Tämän vuoksi pidämme tärkeänä, että rahoitusosuuden taso mitoitetaan huolellisesti ja suhteutetaan sekä kustannusvaikutuksiin että toimenpiteiden odotettuun vaikuttavuuteen. Kaupan liton mielestä kiinteää prosenttiosuutta ei tulisi säätää ennen kuin Euroopan komission EU-tason ohjeistus on saatavilla.

Kuluttajapakkausten uudelleenkäyttö edellyttää yrityksiltä miljoonaluokan investointeja, erityisesti juomapakkausten osalta. Näin käy, ellei Suomessa tehokkaasti toimivaa Palpan pakkausten kierrätettävyyteen perustuvaa järjestelmää huomioida EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetus toimeenpantaessa.

Samanaikainen tuottajayhteisöjen maksujen sekä juomapakkausten pantti- ja palautusjärjestelmien maksujen merkittävä korottaminen olisi yrityksille kohtuutonta. Yritykset investoivat jo nyt huomattavasti jätteen määrän vähentämiseen, erityisesti kehittämällä uudelleenkäytettäviä yrityspakkauksia, ja kantavat näin oman vastuunsa jätteen vähentämisestä.

101 §. Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

-

102 §. Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

126 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

128 §. Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

144 §. Maksut

-

Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 1 ja 17 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut

1 §. Digitaalisten palvelujen koordinaattori ja muut toimivaltaiset viranomaiset

-

17 §. Eräiden verkkoalustojen tarjoajien seuraamusmaksut

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 23 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut (HE-luonnos luku 7)

23 § Markkinavalvonta

-

Muut kommentit

Mahdolliset muut kommentit HE-luonnokseen

-

Vyyryläinen Tiina
Kaupan liitto ry